

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η πορεία προς μια αναγκαία στρατηγική της ΕΕ για τα θέματα που σχετίζονται με την κατανάλωση οινοπνεύματος»

(2017/C 207/12)

Εισηγήτρια: Ewa-May Karlsson (SE/ALDE), δημοτική σύμβουλος Vindeln

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΡΑΣΗΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Η αρχή της επικουρικότητας, το ευρύτερο πλαίσιο και οι ευκαιρίες απασχόλησης πρέπει να ληφθούν υπόψη

1. συνιστά, ως γενικό κανόνα, οι όροι «υπερβολική» κατανάλωση, «επιβλαβής» κατανάλωση και «κατάχρηση» οινοπνεύματος να οριστούν με βάση επιστημονικά κριτήρια·
2. διαπιστώνει ότι η επιβλαβής κατανάλωση οινοπνεύματος έχει σημαντικό κοινωνικό κόστος και υπογραμμίζει ότι η ευημερία, η υγεία και η ποιότητα ζωής των πολιτών της Ένωσης πρέπει να υπερισχύουν έναντι των οικονομικών συμφερόντων·
3. επισημαίνει ότι, σύμφωνα με τη Συνθήκη, η δράση στον τομέα της υγείας πρέπει να αποβλέπει στη βελτίωση της δημόσιας υγείας, στην προώθηση της έρευνας και στην πρόληψη των ασθενειών και των κινδύνων για την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων που συνδέονται με τον τρόπο ζωής, όπως η κατάχρηση οινοπνεύματος·
4. αναγνωρίζει την ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση των εγκύων γυναικών, των νηπίων και των εφήβων όταν εκτίθενται στο οινόπνευμα, και τις νευρολογικές βλάβες που προκαλούν οι νευροαναπτυξιακές διαταραχές·
5. υπογραμμίζει ότι στις δράσεις που θα αναληφθούν σε σχέση με τα θέματα που σχετίζονται με την κατανάλωση οινοπνεύματος θα πρέπει να τηρηθούν οι αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας και να επιδιωχθεί η συμπλήρωση των αντίστοιχων εθνικών πολιτικών και των πρωτοβουλιών των κρατών μελών για τη δημόσια υγεία, καθώς και η ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών·
6. επισημαίνει ότι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα εθνικά πρότυπα κατανάλωσης οινοπνεύματος, η κατάσταση της δημόσιας υγείας και οι ανισότητες στον τομέα της υγείας που παρατηρούνται στην εκάστοτε χώρα, καθώς και το εκάστοτε πολιτιστικό, γεωγραφικό και ιστορικό πλαίσιο —είναι σημαντικό να συνεκτιμηθούν οι διαφορετικές συνθήκες και ανάγκες που υφίστανται στις επιμέρους περιφέρειες και πόλεις της Ευρώπης·
7. τονίζει ότι τα θεσμικά όργανα της ΕΕ έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη στήριξη, με ποικίλους τρόπους, των κρατών μελών που προωθούν την έρευνα και στην αξιολόγηση των πολιτικών, των μέτρων και των δράσεων, καθώς και του αντίκτυπου των τροποποιήσεων της νομοθεσίας και των περιορισμών·
8. αναγνωρίζει τη σημασία του οικού του τομέα, ο οποίος απασχολεί 3 εκατομμύρια άτομα ⁽¹⁾, του κλάδου της ζυθοποιίας, ο οποίος εξασφαλίζει 2,3 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στο σύνολο της αλυσίδας παραγωγής ⁽²⁾, και του κλάδου των οινοπνευματωδών ποτών, ο οποίος απασχολεί πάνω από ένα εκατομμύριο άτομα στην παραγωγή και την πώληση ⁽³⁾. Η σχετική παραγωγή προωθεί επίσης τον τουρισμό, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στη δημιουργία περαιτέρω θέσεων εργασίας·

⁽¹⁾ <http://www.ceev.eu/about-the-eu-wine-sector>

⁽²⁾ http://www.brewersofeurope.org/uploads/mycms-files/documents/publications/2016/EU_economic_report_2016_web.pdf

⁽³⁾ <http://spirits.eu/spirits/a-spirit-of-growth/introduction-2>

Κοινωνιακές, κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες της κατάχρησης οινοπνεύματος

9. σημειώνει ότι η κατανάλωση οινοπνεύματος αποτελεί παγκοσμίως τον κορυφαίο παράγοντα κινδύνου —μεγαλύτερο και από τον καπνό— που ευθύνεται για τη συνολική επιβάρυνση των ασθενειών στα άτομα ηλικίας μεταξύ 15 και 49 ετών ⁽⁴⁾. οι εθνικές στατιστικές καταδεικνύουν ότι η κατανάλωση οινοπνεύματος στην ηλικιακή ομάδα 15-64 ετών ευθύνεται για 1 στους 7 θανάτους στους άνδρες και για 1 στους 13 θανάτους στις γυναίκες ⁽⁵⁾.

10. έχει επίγνωση του γεγονότος ότι η επικίνδυνη κατανάλωση και η κατάχρηση οινοπνεύματος, καθώς και ο εθισμός στο αλκοόλ συνεπάγονται σημαντικό οικονομικό κόστος με τη μορφή απώλειας παραγωγικότητας (11,3 δισεκατομμύρια ευρώ) και ανεργίας (17,6 δισεκατομμύρια ευρώ) ⁽⁶⁾.

11. υπογραμμίζει ότι το κοινωνικό κόστος των βλαβών που προκαλούνται από την κατανάλωση οινοπνεύματος στην ΕΕ ανέρχεται σε 155,8 δισεκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων το μεγαλύτερο μέρος (82,9 δισεκατομμύρια ευρώ) δεν αφορά το σύστημα υγείας ⁽⁷⁾. Εάν ληφθούν υπόψη και οι βλάβες που προκαλούνται σε τρίτους, λόγω χάρη οι ζημιές που υφίστανται το κοινωνικό σύνολο και τόσο οι ανήλικοι όσο και οι ενήλικοι που έρχονται σε επαφή με τους καταναλωτές οινοπνευματωδών ποτών, το κοινωνικό κόστος της κατανάλωσης οινοπνεύματος διπλασιάζεται ⁽⁸⁾.

12. τονίζει ότι απαιτούνται δράσεις πρόληψης της βίας, πρέπει δε να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις πλέον ευάλωτες ομάδες και σε ιδιαίτερες καταστάσεις όπως η σεξουαλική κακοποίηση σε χώρους νυκτερινής διασκέδασης·

13. επισημαίνει ότι το κοινωνικό κόστος που απορρέει από την κατανάλωση οινοπνεύματος εκτιμάται ότι ισοδυναμεί κατά μέσο όρο με το 1,3 % του ΑΕγχΠ μιας χώρας ⁽⁹⁾.

14. επισημαίνει ότι η κατάχρηση οινοπνεύματος αποτελεί παράγοντα κινδύνου για περισσότερες από 60 χρόνιες παθήσεις· στην ΕΕ οι χρόνιες παθήσεις παρουσιάζουν ανοδική πορεία και το υγειονομικό κόστος ανέρχεται περίπου σε 700 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως ⁽¹⁰⁾.

Μελλοντικές δράσεις σε επίπεδο ΕΕ για τα θέματα που σχετίζονται με την κατανάλωση οινοπνεύματος

15. ζητεί τη θέσπιση μιας νέας στρατηγικής της ΕΕ για την κατανάλωση οινοπνεύματος και επιθυμεί να διασφαλίσει ότι τα θεσμικά όργανα της ΕΕ θα συνεχίσουν να ενισχύουν τις αντίστοιχες ικανότητες των κρατών μελών και θα μεριμνήσουν για έναν αποτελεσματικό συντονισμό· ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ επικροτεί την έκκληση που απηύθυναν τόσο το Συμβούλιο Υπουργών όσο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να αναληφθεί σοβαρή πολιτική δέσμευση στον συγκεκριμένο τομέα ⁽¹¹⁾.

16. σημειώνει ότι οι κοινές δράσεις σε επίπεδο ΕΕ θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν συστάσεις, καθώς και παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών για την ενίσχυση των σχετικών εθνικών, περιφερειακών και τοπικών δραστηριοτήτων·

17. τονίζει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να στηρίζει τα κράτη μέλη που επιλέγουν να αναπτύξουν μέτρα για την πρόληψη της κατάχρησης οινοπνεύματος, και όχι να τα παρεμποδίζει·

18. υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί στις τοπικές και στις περιφερειακές αρχές η δυνατότητα να συνεισφέρουν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους, δεδομένου ότι αυτές γνωρίζουν καλύτερα και μπορούν να επηρεάσουν τις απαιτήσεις και τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την πρόληψη της επιβλαβούς κατανάλωσης οινοπνεύματος και για τον περιορισμό των αρνητικών της επιπτώσεων στην κοινωνία. Το τοπικό επίπεδο είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς είναι το εγγύτερο στους πολίτες και στις κοινότητες που αυτοί απαρτίζουν·

⁽⁴⁾ http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0008/178163/E96726.pdf?ua=1

⁽⁵⁾ http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0017/190430/Status-Report-on-Alcohol-and-Health-in-35-European-Countries.pdf

⁽⁶⁾ Center for Addiction and Mental Health [Κέντρο για την τοξικομανία και την Ψυχική Υγεία] (2012), *Alcohol consumption, alcohol dependence and attributable burden of disease in Europe*.

⁽⁷⁾ στο ίδιο.

⁽⁸⁾ Βλέπε υποσημείωση 4.

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/health/archive/ph_determinants/life_style/alcohol/documents/alcohol_europe_en.pdf
Anderson P. & Baumberg B. (2006). *Alcohol in Europe: A public health perspective*. Λονδίνο: Institute of Alcohol Studies.

⁽¹⁰⁾ http://ec.europa.eu/health/major_chronic_diseases/docs/reflection_process_cd_en.pdf

⁽¹¹⁾ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015XG1216\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015XG1216(01)&from=EN)

19. επιδοκιμάζει τα μέτρα πρόληψης της επιβλαβούς κατανάλωσης οινοπνεύματος που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της μελλοντικής δράσης της για την καταπολέμηση των χρόνιων παθήσεων, ωστόσο τα θεωρεί ανεπαρκή, καθότι δεν καλύπτονται οι πτυχές της πρόληψης και της βλάβης που προκαλεί το οινόπνευμα σε τρίτους ⁽¹²⁾.

20. στις κοινές εργασίες της ΕΕ πρέπει να συμπεριλαμβάνονται συστάσεις προκειμένου να αποφευχθεί η χρήση της καταχρηστικής κατανάλωσης οινοπνεύματος και των συνδεδεμένων με αυτήν κινδύνων ως μέσου προώθησης τουριστικών προορισμών·

21. θεωρεί σημαντικό οι στρατηγικές δράσεις για θέματα που σχετίζονται με την κατανάλωση οινοπνεύματος να στηριχθούν στις τρέχουσες προσπάθειες που αναλαμβάνονται σε διεθνές επίπεδο και να συντονιστούν σε συνδυασμό με αυτές· υπογραμμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι με τις μελλοντικές δράσεις θα πρέπει να επιδιωχθούν ευρύτερες συνεργείες με το σχέδιο δράσης της ΠΟΥ ⁽¹³⁾ και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ·

22. επισημαίνει ότι, χάρη στην εμπειρογνώσια και στην πείρα που διαθέτουν σε διεθνές, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις αποτελούν σημαντικούς παράγοντες συνεργασίας·

ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Ανάγκη δημιουργίας πλατφορμών συνεργασίας για τον συντονισμό σε επίπεδο ΕΕ

23. υπενθυμίζει ότι το έργο που δρομολογήθηκε και οι πλατφόρμες συνεργασίας που συστάθηκαν (η CNAPA και η EAHF) στο πλαίσιο της προηγούμενης στρατηγικής για την κατανάλωση οινοπνεύματος (2006-2012) ⁽¹⁴⁾ έχουν επιτρέψει να σημειωθεί ως έναν βαθμό πρόοδος κατά τη διάρκεια των τεσσάρων ετών που μεσολάβησαν από την ολοκλήρωσή της. Οι εν λόγω πλατφόρμες ωστόσο, καθώς και άλλες πλατφόρμες, εξακολουθούν να είναι απαραίτητες για την εξέταση των θεμάτων που σχετίζονται με την κατανάλωση οινοπνεύματος, και οι δεξιότητες και η πείρα που έχουν συγκεντρώσει θα πρέπει να αξιοποιηθούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω·

24. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι το «σχέδιο δράσης σχετικά με την κατανάλωση οινοπνεύματος από άτομα νεαρής ηλικίας και την ευκαιριακή άμετρη κατανάλωση οινοπνεύματος» και η «κοινή δράση για τη μείωση των βλαβερών συνεπειών του αλκοόλ» ολοκληρώνονται στα τέλη του 2016· επισημαίνει ότι απαιτείται η παράτασή τους και/ή η έναρξη νέου σχεδίου δράσης για τα παιδιά και τους νέους·

25. υπογραμμίζει τη σημασία της παροχής στήριξης εκ μέρους της ΕΕ για τη διεξαγωγή έρευνας και την απόκτηση γνώσεων οι οποίες μπορούν γρήγορα να μετουσιωθούν σε πρακτικές εφαρμογές και σε νέες μεθόδους εργασίας —πρέπει να διερευνηθεί με ποιον τρόπο τα προτεινόμενα μέτρα μπορούν να συμβάλουν στην άρση των ανισοτήτων στον τομέα της υγείας·

26. εκφράζει την ικανοποίησή της για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών εντός και μεταξύ των κρατών μελών, παράμετρο που έχει στρατηγική σημασία και ενθαρρύνει τη μάθηση, την απόκτηση γνώσεων και τον προσδιορισμό κοινών θεμάτων —τα μέτρα και οι δράσεις θα πρέπει να βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία και σε δοκιμασμένες μεθόδους, προκειμένου να εξασφαλίζεται η οικονομική αποδοτικότητα·

27. υπογραμμίζει τη σημασία της αποτελεσματικής παρακολούθησης των εξελίξεων στον τομέα της πολιτικής για την κατανάλωση οινοπνεύματος —οι υπάρχουσες βάσεις δεδομένων, οι οποίες βασίζονται σε συγκρίσιμους, αξιόπιστους και τυποποιημένους δείκτες παρακολούθησης και ανάλυσης, πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω·

28. είναι της άποψης ότι θα πρέπει να συσταθεί μια επιστημονική ομάδα προκειμένου να υποστηριχθεί η συλλογή επιστημονικών δεδομένων·

Εμπορία και διαφήμιση οινοπνευματωδών ποτών

29. υπογραμμίζει ότι η εμπορία και η διαφήμιση έχουν διασυνοριακό χαρακτήρα, στοιχείο το οποίο καθιστά τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών αποφασιστικής σημασίας·

30. τα μέτρα για τη μείωση της έκθεσης των παιδιών και των ανήλικων νέων σε δραστηριότητες εμπορίας και διαφήμισης οινοπνευματωδών ποτών θα πρέπει να είναι τόσο περιοριστικού όσο και καταναγκαστικού χαρακτήρα, δηλαδή θα πρέπει να απαγορεύουν τόσο την εμπορία όσο και τη διαφήμιση οινοπνευματωδών ποτών σε ανήλικους·

⁽¹²⁾ Ο όρος «βλάβες σε τρίτους» αφορά τις βλάβες που μπορούν να προκληθούν στο κοινωνικό σύνολο ή στα άτομα που έρχονται σε επαφή με καταναλωτές οινοπνευματωδών ποτών.

⁽¹³⁾ Βλέπε υποσημείωση 4.

⁽¹⁴⁾ Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μια στρατηγική της ΕΕ για τη στήριξη των κρατών μελών στην προσπάθειά τους να μειώσουν τις βλάβες που προκαλούνται από το οινόπνευμα» (ΕΕ C 197 της 24.8.2007, σ. 48).

31. τονίζει τη σημασία της αυστηρής συμμόρφωσης των παραγωγών και διανομέων οινοπνευματωδών ποτών με την ισχύουσα νομοθεσία σχετικά με το μάρκετινγκ και τη διαφήμιση·

32. ζητεί στις δράσεις για τη μείωση της έκθεσης των παιδιών και των νέων στην εμπορία και στη διαφήμιση οινοπνευματωδών ποτών να ληφθούν επίσης υπόψη η εμπορία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και στο διαδίκτυο, καθώς και η τοποθέτηση των προϊόντων και άλλων προϊόντων που σχετίζονται με τα εμπορικά σήματα οινοπνευματωδών ποτών —στη Φινλανδία έχουν απαγορευτεί από το 2015 οι διαγωνισμοί και τα παιχνίδια στο πλαίσιο της εμπορίας οινοπνευματωδών ποτών, όπως και η διαφήμισή τους σε δημόσιους χώρους και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ⁽¹⁵⁾·

33. επισημαίνει ότι οι χορηγίες αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων συνιστούν μian αναπτυσσόμενη αγορά και μια αποδοτική από άποψη κόστους στρατηγική εμπορίας, πράγμα που έχει ως αποτέλεσμα οι νέοι να εκτίθενται στην εμπορία οινοπνευματωδών ποτών αφενός στους τόπους διεξαγωγής εκδηλώσεων και αφετέρου μέσω τηλεοπτικών εκπομπών·

34. επισημαίνει τη σημασία της συμπερίληψης πληροφοριών για τους κινδύνους της κατάχρησης οινοπνεύματος σε κάθε εμπορική και διαφημιστική δραστηριότητα οινοπνευματωδών ποτών·

35. έχει επίγνωση του γεγονότος ότι στην ΕΕ το επίπεδο αυτοπαρακολούθησης και αυτορρύθμισης στην εμπορία οινοπνεύματος εντός της ΕΕ είναι υψηλό, μολονότι α) οι απόψεις δίστανται σχετικά με το κατά πόσον υπάρχουν αποδείξεις που να δικαιολογούν την επιλογή αυτής της προσέγγισης στον τομέα του οινοπνεύματος ⁽¹⁶⁾ και β) δεν επαρκεί για την προστασία των εγκύων γυναικών, των παιδιών και των νέων από τις αρνητικές συνέπειες της κατανάλωσης οινοπνεύματος ⁽¹⁷⁾·

Τα δικαιώματα του παιδιού και των νέων

36. επισημαίνει ότι πάρα πολλά παιδιά και νέοι μεγαλώνουν σε οικογένειες όπου επικρατούν φαινόμενα εξάρτησης από τα οινοπνευματώδη ποτά και κατάχρησής τους —εκτιμάται ότι από πέντε έως εννέα εκατομμύρια παιδιά στην ΕΕ ζουν σε οικογένειες όπου γίνεται επιβλαβής κατανάλωση οινοπνεύματος ⁽¹⁸⁾· τα παιδιά αυτά κινδυνεύουν να βρεθούν σε δυσμενέστερη θέση από πλευράς υγείας και εκπαίδευσης·

37. πιστεύει ότι είναι σημαντικό να προσδιοριστούν οι τομείς δράσης που θα πρέπει να αναπτύξουν τα κράτη μέλη για τη μείωση της μαζικής κατανάλωσης οινοπνεύματος μεταξύ των νέων, με στόχο την εξασφάλιση ενός υγιούς και ασφαλούς περιβάλλοντος για τα παιδιά και τους νέους· προς τούτο, τονίζει τη σημασία της καλλιέργειας προτύπων αναψυχής και διασκέδασης που δεν συνδέονται με την κατανάλωση αλκοόλ·

38. αναγνωρίζει την ιδιαίτερα ευαίσθητη περίοδο της εγκυμοσύνης και του θηλασμού, καθώς τότε ακριβώς εμφανίζεται το φάσμα διαταραχών που συνδέονται με τον εμβρυικό αλκοολισμό, η δε κατανάλωση οινοπνεύματος μπορεί να επηρεάσει τη διαμόρφωση και ανάπτυξη του εμβρύου σε οποιαδήποτε φάση της εγκυμοσύνης και, από ό,τι γνωρίζουμε, καμία ποσότητα οινοπνεύματος δεν μπορεί να θεωρηθεί ασφαλής για κατανάλωση κατά την εγκυμοσύνη·

39. συμμερίζεται την άποψη ότι με τη σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού επιδιώκεται επίσης η προστασία των παιδιών και των νέων από τις βλαβερές συνέπειες του οινοπνεύματος — σύμφωνα με το άρθρο 33 της εν λόγω σύμβασης, τα μέρη υποχρεούνται να ενεργούν προς το συμφέρον του παιδιού και να λαμβάνουν υπόψη την οπτική των παιδιών σε όλες τις αποφάσεις που τα αφορούν·

40. θεωρεί προτεραιότητα τη λήψη προληπτικών μέτρων που να τίθενται σε εφαρμογή κατά την εγκυμοσύνη, την παιδική ηλικία και την εφηβεία, με σκοπό την πρόωθηση μιας νοοτροπίας πρόληψης και προαγωγής της υγείας·

41. υπενθυμίζει τη σημασία του σχολείου ως κairiou χώρου για την προαγωγή της υγείας, καθώς καθιστά δυνατή την ενίσχυση των παραγόντων προστασίας των παιδιών, καθώς και για τον έγκαιρο εντοπισμό των φαινομένων κατάχρησης οινοπνεύματος και των παιδιών που διατρέχουν κίνδυνο —η σχολική εκπαίδευση των παιδιών σχετικά με τους κινδύνους της κατανάλωσης οινοπνεύματος θα πρέπει να βασίζεται σε τεκμηριωμένα επιστημονικά στοιχεία, δεδομένου ότι τα ενημερωτικά απλώς προγράμματα και δράσεις δεν έχουν την απαιτούμενη αποτελεσματικότητα, πρέπει δε να προσλαμβάνονται πλήρως από όλα τα μέρη της εκπαιδευτικής κοινότητας: μαθητές, οικογένεια και εκπαιδευτικούς·

⁽¹⁵⁾ <http://www.finlex.fi/sv/esitykset/he/2013/20130070.pdf>

⁽¹⁶⁾ Babor, T. F. (2010). *Alcohol: No Ordinary Commodity — a summary of the second edition*. Addiction.

⁽¹⁷⁾ Center on Alcohol Marketing and Youth (2003). *Alcohol Advertising on Sports Television 2001 to 2003*. Madden, P. A. & Grube, J. W. (1994). *The frequency and nature of alcohol and tobacco advertising in televised sports, 1990 through 1992*. Am J Public Health.

⁽¹⁸⁾ http://ec.europa.eu/health/archive/ph_determinants/life_style/alcohol/documents/alcohol_europe_en.pdf, σελίδα 6.

42. θεωρεί σημαντική τη μείωση της κατάχρησης οινοπνεύματος από ενήλικες, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής σχετικών εκπαιδευτικών μέτρων, διότι τα θετικά πρότυπα ενηλίκων μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στη βελτιστοποίηση του αντίκτυπου των προληπτικών μέτρων που προορίζονται για τους νέους και τους ενήλικες νεαρής ηλικίας. Το εκπαιδευτικό υλικό που απευθύνεται τόσο στους ενήλικες όσο και στους νέους πρέπει να στηρίζεται σε έρευνες ανεξάρτητων φορέων. Για αυτό θα ήταν σκόπιμη η συνεργασία με τον κλάδο της φιλοξενίας και της εστίασης για την εκπαίδευση όσον αφορά την υπεύθυνη διάθεση οινοπνευματωδών ποτών προκειμένου να μειωθεί η κατάχρηση οινοπνεύματος από τον ενήλικο πληθυσμό·

43. θεωρεί ότι πρέπει να υλοποιηθούν κατά προτεραιότητα προγράμματα πρόληψης στο οικογενειακό περιβάλλον, καθώς πρόκειται για περιβάλλον θεμελιώδους σημασίας για την εκπαίδευση και την κατάρτιση των παιδιών και για τη μετάδοση στρατηγικών, αξιών, συνηθειών και προσόντων·

Ενημέρωση του καταναλωτή — κατάλογοι συστατικών των τροφίμων με πληροφορίες σχετικά με τη διατροφική και θερμιδική αξία

44. προτρέπει τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να βελτιώσουν την επισήμανση των οινοπνευματωδών ποτών σε επίπεδο ΕΕ και να ολοκληρώσουν την έκθεση σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους το ζήτημα των συσκευασιών οινοπνευματωδών ποτών θα μπορούσε να ενσωματωθεί στην ισχύουσα νομοθεσία για την αναγραφή των συστατικών των τροφίμων και των πληροφοριών σχετικά με τη διατροφική και θερμιδική αξία· τονίζει ότι οι καταναλωτές έχουν το δικαίωμα να γνωρίζουν το περιεχόμενο των προϊόντων, ώστε να είναι κατάλληλα ενημερωμένοι όταν επιλέγουν·

45. ζητεί να θεσπιστούν ειδικές προειδοποιητικές σημάνσεις για τις έγκυες γυναίκες, τα παιδιά, τους νέους και τους οδηγούς οχημάτων, δεδομένου ότι αποτελούν σημαντικό συμπλήρωμα και εργαλείο για την ανάδειξη και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων που προκαλεί η κατανάλωση οινοπνεύματος —αυτές οι προειδοποιητικές σημάνσεις θα πρέπει να προσαρμόζονται στις διάφορες ομάδες στόχους· επιδοκμάζει τα μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί στον εν λόγω τομέα από ορισμένους παραγωγούς και διανομείς·

46. συνιστά οι εκπαιδευτικές και ενημερωτικές εκστρατείες να εστιαστούν περισσότερο στην αύξηση της ευαισθητοποίησης όσον αφορά τους κινδύνους της επεισοδιακής υπερκατανάλωσης οινοπνεύματος (binge drinking) και στην πληροφόρηση σχετικά με το πού μπορούν να αναζητηθούν συμβουλές, στήριξη και φροντίδα·

47. υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο των μέσων μαζικής επικοινωνίας όσον αφορά την έγκυρη ενημέρωση για τους κινδύνους της κατανάλωσης οινοπνεύματος·

Πρόσβαση στο οινόπνευμα και πώληση φθηνών οινοπνευματωδών ποτών

48. επισημαίνει ότι οι κοινωνικοοικονομικά μειονεκτούσες ομάδες και οι νέοι άνθρωποι διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο να είναι η υγεία τους σε κακή κατάσταση, επιθυμία της δε είναι να αποφευχθούν οι αυξανόμενες ανισότητες στον τομέα της υγείας —ένα από τα προβλήματα είναι τα υπερβολικά φθηνά και εύκολα προσιτά οινοπνευματώδη ποτά, τα οποία μπορούν να οδηγήσουν σε υπερβολικά υψηλά επίπεδα κατανάλωσης οινοπνεύματος και κατ' επέκταση σε ηπατικές βλάβες και σε πρόωφο θάνατο ⁽¹⁹⁾· τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξετάσουν το ενδεχόμενο ανάληψης κοινών δράσεων, μεταξύ άλλων δράσεων έρευνας, προκειμένου να απαγορευθεί η πώληση των πολύ φθηνών οινοπνευματωδών ποτών, συμπεριλαμβανομένων των πωλήσεων μέσω του διαδικτύου·

49. εντοπίζει ότι υπάρχει σχέση μεταξύ αφενός της δυνατότητας πρόσβασης σε οινοπνευματώδη ποτά και αφετέρου του βαθμού κατάχρησης οινοπνεύματος και των βλαβών που οφείλονται στην κατανάλωση οινοπνεύματος· τα πορίσματα των ερευνών καταδεικνύουν ότι η ευκολότερη πρόσβαση σε οινοπνευματώδη ποτά οδηγεί σε μεγαλύτερη κατανάλωση και, κατά συνέπεια, σε συχνότερη εμφάνιση προβλημάτων και βλαβών υγείας ⁽²⁰⁾·

50. εκτιμά ότι τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να επιβάλουν αυστηρότερους περιορισμούς στην αγορά και πώληση οινοπνευματωδών ποτών και να ενισχύσουν τους σχετικούς ελέγχους, μολονότι στην πλειονότητα των κρατών μελών ισχύει το όριο ηλικίας των 18 ετών —άλλου είδους λύσεις θα μπορούσαν να είναι ο περιορισμός του αριθμού των σημείων πώλησης, των ωρών λειτουργίας τους και των αδειοδοτήσεων, η απαγόρευση της κατανάλωσης και της πώλησης οινοπνεύματος σε δημόσιους χώρους σε συγκεκριμένες ώρες, καθώς και η υιοθέτηση μιας υπεύθυνης προσέγγισης στους χώρους όπου σεργιάζονται οινοπνευματώδη ποτά μέσω μέτρων κατάρτισης των επαγγελματιών, των διανομένων και των εργαζομένων στη φιλοξενία και την εστίαση· οι περιορισμοί θα πρέπει να συμπληρώνονται με μέτρα ελέγχου·

Πρόληψη στον χώρο εργασίας

51. επισημαίνει ότι η επικίνδυνη κατανάλωση και η κατάχρηση οινοπνεύματος, καθώς και ο εθισμός στο αλκοόλ αυξάνουν τον κίνδυνο τόσο κατ' επανάληψη απουσιών από την εργασία (absenteeism) όσο και χαμηλότερης παραγωγικότητας, και συγχρόνως συνεπάγονται αρνητικές επιπτώσεις σε τρίτα άτομα. Επιπλέον, τα άτομα που βρίσκονται υπό την επήρεια οινοπνεύματος αποτελούν κίνδυνο για την ασφάλεια: ποσοστό 20-25 % επί του συνόλου των εργατικών ατυχημάτων προκαλούνται από άτομα που βρίσκονται υπό την επήρεια οινοπνεύματος. Ο χώρος εργασίας είναι σημαντικός χώρος για την ανάληψη προληπτικών μέτρων κατά της επιβλαβούς κατανάλωσης οινοπνεύματος ⁽²¹⁾·

⁽¹⁹⁾ http://www.easl.eu/medias/EASLimg/News/3f9dd90221ef292_file.pdf

⁽²⁰⁾ Βλέπε υποσημείωση 4.

⁽²¹⁾ http://ec.europa.eu/health/alcohol/docs/science_02_en.pdf

52. επισημαίνει ότι θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα ένταξης του παραβάτη σε προγράμματα εκπαιδευτικού χαρακτήρα ως εναλλακτική στην επιβολή προστίμων ή σε άλλα μέτρα ελέγχου, ιδίως όταν πρόκειται για ανήλικους·

53. τονίζει ότι η κατανάλωση οινοπνεύματος στον χώρο εργασίας θα πρέπει να αντιμετωπίζεται με πρώιμες παρεμβάσεις. Θα πρέπει στον χώρο εργασίας να υπάρχουν οδηγίες για τον τρόπο αντιμετώπισης τέτοιων καταστάσεων. Αυτό θα αποτελούσε καλό προληπτικό μέτρο στον τομέα της ιατρικής περίθαλψης.

54. υπογραμμίζει ότι η δημόσια διοίκηση μπορεί να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο όσον αφορά τη λήψη προληπτικών μέτρων για την εξασφάλιση ενός ασφαλούς και προστατευμένου εργασιακού περιβάλλοντος, μεταξύ άλλων επειδή πολλοί από τους εργαζομένους του δημόσιου τομέα παρέχουν βασικές κοινωνικές υπηρεσίες στους πολίτες·

Προληπτική δράση στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης

55. θεωρεί ότι είναι αναγκαίο να εξασφαλίζεται η πρόσβαση σε έγκαιρη παρέμβαση, παροχή φροντίδας και θεραπεία και να παρέχονται ιδιαίτερη στήριξη και συμβουλές στα παιδιά των οποίων οι γονείς υποβάλλονται σε θεραπεία απεξάρτησης από το οινόπνευμα —οι ασθενείς μπορούν, μεταξύ άλλων, να προληφθούν με την προαγωγή ενός υγιεινού τρόπου ζωής και με την παροχή στήριξης για την απομάκρυνση από επικίνδυνα πρότυπα κατανάλωσης οινοπνεύματος·

56. θεωρεί αναγκαία την προώθηση στο εργασιακό περιβάλλον συμφωνιών μεταξύ των συνδικαλιστικών και των εργοδοτικών οργανώσεων για τη συμμετοχή των εργοδοτών σε μέτρα πρόληψης που σχεδιάζονται·

57. παρατηρεί ότι συχνά οι παθήσεις του ήπατος που οφείλονται στην κατανάλωση οινοπνεύματος πλήττουν άτομα σε ηλικία εργασίας, ενώ εξάλλου έχει διαπιστωθεί ότι υπάρχει σχέση από ιατρική άποψη μεταξύ της κατάχρησης οινοπνεύματος και πολλών σοβαρών ασθενειών, όπως ο καρκίνος, τα καρδιαγγειακά νοσήματα και οι ψυχικές ασθένειες ⁽²²⁾·

Οδική ασφάλεια

58. επισημαίνει ότι η θέση ορίων αλκοολαιμίας για τους οδηγούς οχημάτων και οι εκστρατείες ενημέρωσης και εκπαίδευσης, παράλληλα με την εφαρμογή μέτρων, συμβάλλουν στη βελτίωση της οδικής ασφάλειας —η οδήγηση υπό την επήρεια οινοπνεύματος ευθύνεται για το 25 % όλων των θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων στην ΕΕ ⁽²³⁾·

59. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη μελέτη που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2014 σχετικά με τα συστήματα κλειδώματος alcoholock και τη συμβολή τους στη μείωση των τροχαίων ατυχημάτων που οφείλονται στην κατανάλωση οινοπνεύματος ⁽²⁴⁾·

60. θεωρεί ότι μπορούν να γίνουν περισσότερα για τη βελτίωση της συνεργασίας με σκοπό την ενίσχυση της οδικής ασφάλειας στην ΕΕ, όπως ανάλυση των τροχαίων ατυχημάτων που οφείλονται στην κατανάλωση οινοπνεύματος και ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων στον συγκεκριμένο τομέα —είναι σημαντικό οι νέοι οδηγοί να γνωρίζουν τις επιπτώσεις της οδήγησης υπό την επήρεια οινοπνεύματος.

Βρυξέλλες, 9 Φεβρουαρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

⁽²²⁾ http://www.eurocare.org/library/updates/eurocare_eu_alcohol_strategy2

⁽²³⁾ http://ec.europa.eu/transport/road_safety/topics/behaviour/fitness_to_drive/index_en.htm

⁽²⁴⁾ https://ec.europa.eu/transport/road_safety/sites/roadsafety/files/pdf/behavior/study_alcohol_interlock.pdf